

mestern

ET BLAD FRA MESTERBREV

2/2019

Lagrer 200 år gamle trær

Anleggsgartnermester Wikholm AS i Bergen har fått jobben med å flytte over 200 år gamle lindetrær og passe på dem til de kan plantes ut igjen etter utbyggingen av den nye Bybanen i Bergen.

24

www.mesterbrev.no

LEDIG KAPASITET..?

- Gode penger å tjene på piperehabilitering i ditt distrikt!
- Vi formidler jobber, sponser markedsføring, samt hjelper til med utregning av tilbud.
- Vi lagerfører alle deler.
- Ta kontakt for en uforpliktende prat om evt samarbeid.

heatfab

High-performance chimneys and vents.

Produkt.dok.: SINTEF 128-035

HEATFAB tynnveggede, rustfrie stålrør er godkjent for rehabilitering av alle typer piper. Enkel montering, samt lite for- og etterarbeide.

VANGBO A/S

2040 Kløfta, Tlf: 63 98 12 20

e-post: vangbo@vangbo.no

www.heatfab.no

02 19 inn hold

Utgiver:
Mesterbrevnemnda
Alle uttalelser i bladet står for
de intervjuedes regning og
gjenspeiler ikke nødvendigvis
Mesterbrevnemndas syn.

Mestern – redaksjonen:
Roger Nyborg (redaktør)
Anne Kirsti S. Felldal

Mesterbrev
Postboks 5145 Majorstuen
0302 Oslo.
Tlf: 23 08 83 62
fax: 23 08 80 20
epost: mestern@mesterbrev.no
Internett: www.mesterbrev.no

Grafisk produksjon:
Merkur Grafisk
Stanseveien 9,
Postboks 25 Kalbakken,
0901 Oslo
Tlf: 23 33 92 00
Fax: 23 33 92 16
www.merkurgrafisk.no

Merkur Grafisk er godkjent som
svanemerket bedrift.

- 4** Synliggjør mesterkompetansen
– Alle mestere betyr like mye
- 6** Lettere å rekruttere
- 10** Merke for å satse på faget
- 13** Årsavgift for mestere – hvorfor det?
- 14** Gode resultater for Yrkesfagenes år 2018
- 16** NM-ungdomsbedrifter
- 20** Positivt med nytt praktisk håndverksfag som valgfag
- 24** Hele trær satt på lager
- 28** Vanskelig å skaffe fagfolk
- 30** Hvorfor er det viktig å skille mellom arbeidsreise og yrkesreise?

ANNONSEKONTAKT:

Inge Krav
HS Media
Tlf: 62 94 69 77
Mob: 911 27 717

PRISER

1/1 side 29.750,-
1/2 side stående 20.700,-
1/2 side liggende 20.700,-
1/4 side 15.500,-
1/8 side 9.100,-

Spesialplassering 4 farger

2. omslag 31.750,-
3. omslag 30.750,-
Bakside 33.800,-
2/1 side 47.750,-

SYNLIGGJØR MESTERKOMPETANSEN – ALLE MESTERE BETYR LIKE MYE

Fra tid til annen får sekretariatet i Mesterbrevnemnda spørsmål om retten til å bruke mestertittel og -merke. I forbindelse med utsendingen av årsavgiften har denne problemstillingen aktualisert seg og vi opplever at mange er usikre på reglene for bruken av mestermerke og -tittel.

Det er derfor viktig med en presisering av reglene: Mestermerket kan bare brukes av mesterbedrifter der en mester som har betalt årsavgiften har knyttet mesterbrevet sitt til den aktuelle bedriften.

Når det gjelder mestertittelen er reglene litt annerledes. En mester som betaler sin årsavgift er i sin fulle rett til å profilere mestertittelen sin i jobbsammenheng selv om du ikke jobber i en mesterbedrift. Vi har for eksempel rørleggermestere som jobber på sykehus og tømrermestere som

jobber i det offentlige. Begge steder er kompetansen like nyttig. De aller fleste har fått den jobben de står i nettopp på grunn av mesterkompetansen og derfor bør det være både nyttig og viktig både for deg selv og bedriften å vise fram hvilken kompetanse du har ved å bruke mestertittelen. Dette kan for eksempel være på visittkortet ditt eller når du representerer bedriften i ulike sammenhenger. Bedriften kan også profilere at de har mestere ansatt i ulike stillinger. Det vekker tillitt og viser hvor viktig kompetansen er på ulike områder i samfunnet, noe som fremkommer tydelig i denne tilbakemeldingen fra en offentlig ansatt mester:

«Jeg jobber i offentlig virksomhet og for oss er mesterutdanningen en enorm kompetanseheving særlig i forhold til for-

ståelsen av lov og forskrift, men også i forhold til hva entreprenørnæringen har å forholde seg til opp mot myndigheter. Det samme gjelder kunnskap om HMS og internkontrollforskriften. For meg har det i hvert fall vært et svært optimalt utbytte og en utdanning jeg har lært svært mye av.»

Uttalelsen viser at samfunnet trenger aktive mestere. Kompetansen deres er ettertraktet og jeg oppfordrer alle mestere til å synliggjøre kompetansen sin ved å bruke mestertittelen aktivt, uavhengig av arbeidssted. Dette vil også bidra til å gjøre mesterkompetansen mer kjent, anerkjennelsen vil øke og flere vil se nytten av denne i mange ulike jobbfunksjoner.

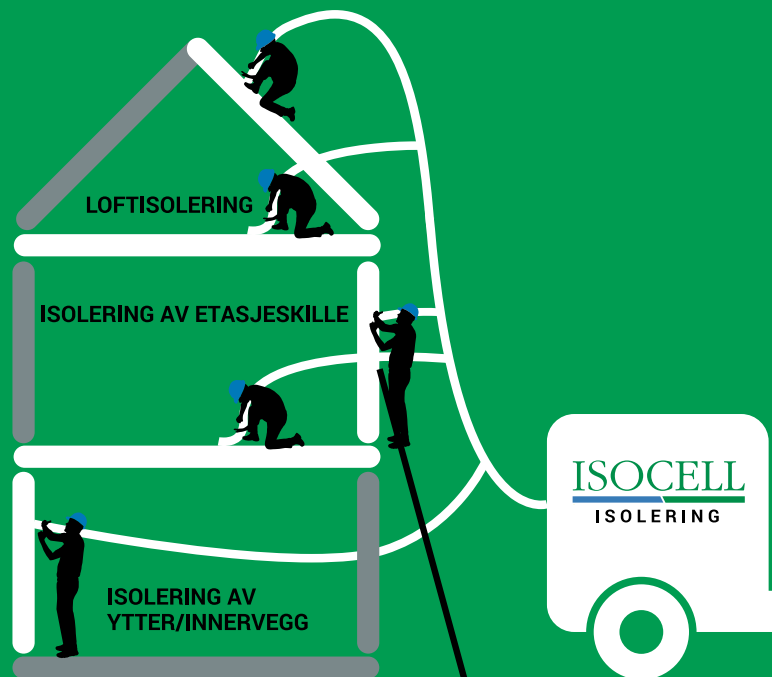
■ **ROGER NYBORG**, REDAKTØR
ROGER@MESTERBREV.NO

Viktig informasjon legges først ut på
www.mesterbrev.no

www.mesterbrev.no

Bærekraftig isolering. Bra for miljøet!

Minst 10 gode grunner for å velge ISOCELL celluloseisolasjon

Naturlig produkt.
Godt for miljøet.

Enestående fuktegenskaper.
Beskytter mot sopp og råte.

Høy egenvekt. Magasineffekt.
Bidrar til jevnere innetemperatur
og energibalanse hele året.

Gode egenskaper mot brann.
Brannklassifiserte konstruksjoner
REI 30, REI 60 og REI 90.

Skadedyr bygger ikke bol
i isolasjonen.

Gode lyddempende egenskaper.

Laget av resirkulert avis.
Kan gjenbrukes.

Hindrer luftbevegelse og
egenkonveksjon.
Reduserer faren for kondens
og fuktansamling.

Kostnadseffektivt.
Energibesparende.

Veldokumenterte egenskaper.

VIL DU VITE MER? KONTAKT OSS!

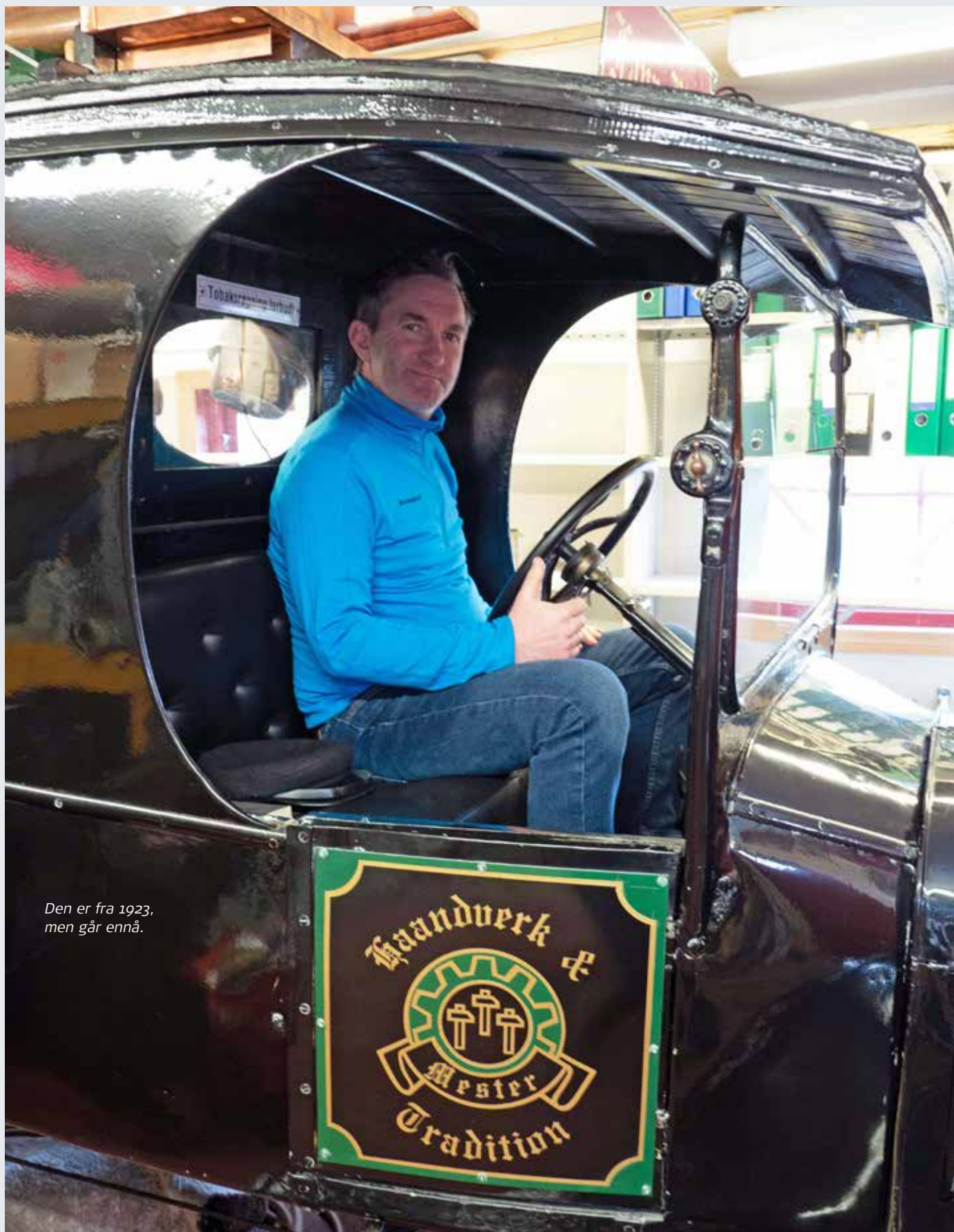
Tlf. 950 73 777

post@cbinorge.no

cbinorge.no

CBINorge

*Den er fra 1923,
men går ennå.*

LETTERE Å REKRUTTERE

«FANA BLIKK HAR MESTERE I BÅDE BLIKKENSLAGER-, TAKTEKKER- OG TØMRERFAGET, OG I ALLE DE TRE FAGENE ER DET NÅ LETTERE Å REKRUTTERE»

JØRN IVAR LISETH

Nedgangen har snudd og lærlingene er på vei tilbake. – Det gjelder alle fagene våre, sier Jørn Ivar Liseth. Hans Fana Blikk har mestere i tre fag.

AV **GEORG MATHISEN**

I låven er det gammelt, men ute på jobb er det nytt. Fana Blikk holder til på den gamle storgården Skjold. Her er det butikk, lager og kontorer, men også et eget museum med byens eldste bil.

T-Ford med mestermerke

– Det er morsommere å kjøre den enn å pusse på den. Nå går den bra, sier Liseth.

Han tar plass i firmaets 1923 modell T-Ford med lasteplan og stort mestermerke på døren. 17. mai i Bergen kjører den eldste bilen først i hovedprosesjonen. Liseths superveteran har vært nær ved å koke flere ganger. Med kyndig hjelp har det gått bedre de siste turene.

Kyndig hjelp får han også i de fagene som bedriften jobber med til daglig. Etter at det lenge har vært tungt å rekruttere, er det nå lettere å få tak i lærlinger igjen.

Fagbrev mer verdt

– Det er en bedring nå de siste årene. Det virker som om ungdommen ser at det å få seg et fagbrev, er mer verdt enn å gå de tre årene på «gymnaset». Det ser ut som det er på vei til å ta seg opp, sier Jørn Ivar Liseth.

Fana Blikk har mestere i både blikkenslager-, taktekker- og tømrerfaget, og i alle de tre fagene er det nå lettere å rekruttere, forteller han. Med 80 ansatte har bedriften ti lærlinger.

Museum

Neste år runder familiebedriften 50 år, og på Skjold har den holdt til siden slutten av

I dag driver Liseth og kollegene både fysisk butikk og nettbutikk.

Lokalene til Fana Blikk skiller seg ut i tredje etasje i en verneverdig bygning.

1980-tallet. Brødrene Endre og Jørn Ivar Liseth driver Fana Blikk, mens faren Edgard er med som styreleder. Med mange hus er det også blitt plass til et eget museum med gamle gjenstander fra både gård og firma.

– Her er de første maskinene våre, sier Jørn Ivar Liseth og fører an ned i kjelleren. Utenfor ligger beslag fra Mariakirken og borgen på Espeland. På innsiden er alt fra fanen til Fana Håndverkerlag fra 1934 og jubileumsmarkeringen til Bergen Kobber- og Blikkenslagerlaug fra 30 år tilbake, til verk-tøy, kokekar og gamle ildsteder.

Vern og nettbutikk

Da Fana Blikk tok over gården, var råte-skadene store. Vognhuset måtte rives og bygges opp igjen. Låven ble demontert og den gamle stavkonstruksjonen ble brukt om igjen. Drengehuset måtte flyttes til ny grunn-mur for å gi plass til bybanen. De verneverdige bygningene er 200 til 250 år gamle.

En gammel Remington skrivemaskin midt mellom pc-ene trekker trådene fra gammel til ny tid. Men hva er det første du du møter til når kommer til Skjold gård? Jo, Tak- og Ventilasjonsbutikken som også er blitt nett-butikk og leverer til hele landet.

– Merkelig nok liker folk å handle ventila-sjon på nettet, sier Jørn Ivar Liseth. ■ ■ ■

I kjelleren som er blitt museum, er det plass til gjenstander fra både gården og firmaet.

På museet viser Jørn Ivar Liseth produksjonsverktøy hos Fana Blikk som begynte i 1970.

Fanen til Fana Håndverkerlag fra 1934 har også sin plass på museet.

Tilhengerkraner med mulighet for el-drift (hybrid)

Utslippsfri drift*

eks. mya

Klaas

Lift og Maskin as

tlf 939 50 100

www.klaas.no

salg
og utleie

*De to største kranene kan leveres med hybrid-pakke

MERKE FOR Å SATSE PÅ FAGET

Et helt nytt merke på veggen beviser at her er det et bakeri som ikke prøver å ta snarveier.
– Vi skal levere et håndverk som vi kan være stolte av, sier Rune Vindsetmo hos Edgars Bakeri.

AV **GEORG MATHISEN**

Nesten hele staben har fagutdannelsen på plass. Bakere og konditorer, men også kokker, renholdere og butikkmedarbeidere.

– Det er viktig. Det er mange som banker på døren her og sier at de kan mange ting, men det er ikke så mange som har det formelle i orden, sier Vindsetmo.

Han er både bakermester og konditormester. Fra bakeriet i Mandal leverer Edgars produktene sine til butikker og spisesteder i en 60 kilometers radius, men også til egne utvalg i både Mandal og Kristiansand.

Fra bunnen av

– Vi har fullt kjøkken og lager alt fra bunnen av, forteller han. Da snakker han ikke bare om bakervarene, men også om det som hører til. Aioli, pesto, ferskpresset appelsinjuice, kaffe med bønner fra lokalt brenneri.

– Disse er spesialtilpasset kunden, sier Rune Vindsetmo og viser frem nybakte hamburgerbrød. – Vi baker glutenfrie brød i

Rune Vindsetmo leder Norges første bakeri som har fått Håndverksbakeri-merket. Og Edgars Bakeri ble også kåret til årets bakeri i fjor. – For bedriften er mesterpapirene utrolig viktige. De viser at vi er seriøse og gir kunden høye forventninger, sier han.

Det franske bakeriet er en egen avdeling, der forarbeidet tar tid og råvarene er de beste.

Også tilbehøret til bakevarene skal være laget fra grunnen. Appelsinene som er blitt til denne juicen, er kjøpt inn fra Spania på en tid av året der den beste smaken kommer fra appelsiner med litt mørkere farge enn vi er vant til.

Sovanmony Penn er snart ferdig med læretiden på Edgars Bakeri.

«DET KOSTER Å GJØRE DET
PÅ DEN LANGSOMME MÅTEN
MED DE BESTE RÅVARENE.
DET ER KUNDENE VILLIGE
TIL Å BETALE FOR»

RUNE VINDSETMO

Hamburgerbrødene er spesialbakt til kunden, viser Rune Vindsetmo.

steinovn, vi har produkter som er laget slik at kundene får den samme smaksopplevelsen som de får fra tradisjonell bakst. I et marked som er vant til produkter som smaker papp, er det en fordel.

Fransk bakeri ...

På vei gjennom produksjonen peker han ut både lærlingen som snart skal opp til fagprøve, og ungdommen som har søkt lærlingplass og som er innom for å prøve seg og bli kjent med et mulig fremtidig arbeidssted.

Med nytt utsalg på Sørlandssenteret blir det også mulig å ansette en ny konditor med internasjonal erfaring.

Innenfor maskinene som hjelper til med de tradisjonsrike brødene, ligger det franske bakeriet.

– Her kombinerer vi franske og italienske teknikker med det beste av de norske. Vi har funnet en smaksprofil og en nisje som vi i veldig stor grad har utviklet selv. Her foregår det meste av forarbeidet over lang tid, helt forskjellig fra et mer vanlig bakeri, forklarer sjefen.

– For mange kan det friste å bruke maskiner og lage 400 brød i halvtimen. Men det finnes ingen snarveier. Kundene vil avsløre deg hvis du prøver å lage noe annet enn du sier.

Det koster å gjøre det på den langsomme måten med de beste råvarene. Det er kundene villige til å betale for. – Hos oss er markedet så lite at vi er nødt til å få kundene våre tilbake i butikken, konstaterer Rune Vindsetmo.

Siw Hille legger grunnlaget for det som skal bli til fristende konditorvarer.

Søren Jensen arbeider på et konditori som også tenker på fransk vis.

... og konditori

En trapp opp ligger konditoriet, som også driver i fransk stil. Å karakterisere produktene som delikate er en underdrivelse.

– Hvis vi skal ha en annonse i en avis, er det ikke «butikkbrød til tre kroner stykket». Vi bruker plassen til å fortelle hvem vi er og hva kundene kan forvente, erklærer mesteren.

Årets bakeri

Hvor godt det virker, fikk han beviset på i fjor. Da ble Edgars Bakeri kåret til Årets bakeri i Norge.

– Det er veldig viktig for oss å ha fått den prisen. Vi ønsker å levere på det nivået, sier Vindsetmo.

Merket som Håndverksbakeri kom like etterpå. Det er et merke som Baker- og

Konditorbransjens Landsforbund deler ut for å markere godt håndverk i en tid med press fra import og industriprodukter. Bare en håndfull bedrifter har fått det så langt – Edgars var den første. For å få det, må bakeriet ha minst to av merkene som beviser at her er det mester, diplombaker eller lærling.

Går glipp av salg

Rundt omkring i landet velger mange av dagligvarebutikkene bort det lokale bakeriet. – Vi ber ikke om noen særbehandling. Hvis

industrien blir eneleverandør, tror de naivt at de får 100 prosent av salget. Virkeligheten er at butikken får glipp av kanskje 30 prosent fordi de mangler håndverksproduktene. Og da går de glipp av salg av alle slags varer – ikke bare brød, sier Rune Vindsetmo.

Han bruker heller pengene på faglig utvikling enn på å ta ut overskudd. – Hittil har vi brukt det vi har tjent, på det som vi har tro på. Det koster å utvikle seg. Men det gir inntjening på sikt. Vi må velge mellom utvikling og avvikling, sier Rune Halvor Vindsetmo. ■ ■ ■

Skumbollene smaker slett ikke som dem du får fra industrien – de kommer for eksempel med smak av kaffe eller bringebær.

ÅRSAVGIFT FOR MESTERE

– HVORFOR DET?

I forbindelse med innføring av mesterbrevloven på midten av 1980-tallet, vedtok Stortinget at mesterbrevordningen skal finansieres ved at mestere som benytter mestermerke og mestertittel i sin markedsføring, skal betale en årlig avgift til Mesterbrevnemnda. Det er denne avgiften som finansierer all drift og utvikling av mesterbrevordningen, så det er dermed den enkelte mesters innbetalte avgift som gjør at vi i dag har en aktuell og oppdatert mesterbrevordning i Norge.

AV **HEIDI TVEIDE**, DAGLIG LEDER I MESTERBREVNEMNDA

I forbindelse med innføring av mesterbrevloven på midten av 1980-tallet, vedtok Stortinget at mesterbrevordningen skal finansieres ved at mestere som benytter mestermerke og mestertittel i sin markedsføring, skal betale en årlig avgift til Mesterbrevnemnda. Det er denne avgiften som finansierer all drift og utvikling av mesterbrevordningen, så det er dermed den enkelte mesters innbetalte avgift som gjør at vi i dag har en aktuell og oppdatert mesterbrevordning i Norge.

Kjernen i hele ordningen er den kompetansen mesteren har oppnådd når han eller hun tildeles mesterbrev. Dagens mestere fikk mulighet til å utdanne seg til mester fordi tidligere mestere hadde innbetalt sin avgift til ordningen. Og når dere i dag innbetaler deres årsavgift, gjør dere det mulig for neste generasjons håndverkere å opparbeide seg samme kompetanse, og bli mester i sine fag. Hele mesterbrevordningen hviler på dette systemet.

Det er Mesterbrevnemnda som med bakgrunn i mesterbrevloven fastsetter kvalifikasjonskravene som skal gjelde

Daglig leder i Mesterbrevnemnda, Heidi Tveide.

for å få tildelt et mesterbrev. Kravene fastsetter nemnda i nært samarbeid med de ulike fagenes bransjer, og dette gjøres blant annet ved at bransjene deltar i arbeidet med å utvikle læreplanene som gjelder for hvert enkelt mesterfag, og som beskriver den kompetansen den enkelte mester skal tilegne seg gjennom praksis i eget fag i kombinasjon med mesterutdanning.

Det er Mesterbrevnemnda som godkjenner hvem som kan tilby mesterutdanning. I dag er dette Folkeuniversitetet, blimester.com og Norges grønne fagskole – Vea. Nemnda har ansvaret for kvaliteten i mesterutdanningen, og følger opp tilbyderne. Mesterbrevnemnda behandler også alle søknader om mesterbrev. Det finnes flere veier til mesterbrev, og totalt behandler nemnda ca 700 søknader i året.

«BRUKEN AV MESTERTITTELEN OG MESTERMERKET ER LOVBESKYTTET. HVEM SOM TIL EN HVER TID HAR LOV TIL Å BRUKE TITTEL OG MERKE GÅR FRAM AV MESTERREGISTERET»

HEIDI TVEIDE

Mesterbrevet er en formell kvalifikasjon som er viktig for håndverksfagene og samfunnet. Mesterbrevnemnda arbeider for å styrke anerkjennelsen av denne kompetansen, både overfor myndighetene og i samfunnet generelt. Dette gjør vi blant annet ved å se på mulighetene for å få innplassert mesterbrevet i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket, NKR, som viser hvilket nivå kvalifikasjoner fra det norske utdanningssystemet er plasserte på i forhold til hverandre. Men for å sikre riktig innplassering, må den kompetansen mesteren har opparbeidet seg gjennom arbeid gi større uttelling i rammeverket enn det som er mulig i dag.

Bruken av mestertittelen og mestermerket er lovbeskyttet. Hvem som til en hver tid har lov til å bruke tittel og merke går fram av mesterregisteret. Den

enkelte mester kan knytte mesterbrevet sitt til en bedrift, som så lovlig kan markedsføre seg som mesterbedrift. Disse opplysningene er også registrert i registeret.

Fleire mestere kan knytte mesterbrevet sitt til samme bedrift. I mesterregisteret vil denne bedriften da framkomme med alle mesterne sine, og hvilket fag de har mesterbrev i. Vi ser en økning i antall bedrifter som ser nytten av å kunne vise fram alle mesterne sine i mesterregisteret.

Med mesterregisteret som utgangspunkt, følger Mesterbrevnemnda opp ulovlig bruk av mestertittel og mestermerke. Med hjemmel i loven, ilegger nemnda overtredelsesgebyr i slike saker. Oppfølgingen av ulovlig bruk bidrar til en styrket ordning og at vi opprettholder mesterbrevets status. ■ ■ ■

GODE RESULTATER FOR YRKESFAGENES ÅR 2018

Yrkesfagenes år 2018 var en informasjons- og omdømmekampanje på nett og i sosiale medier. Kampanjen skulle øke innsikten i yrkesfag og arbeidsliv hos målgruppene, øke unges interesse for yrkesfaglige utdanningsvalg samt øke antall lærebedrifter og lære plasser. Nå foreligger resultatene av kampanjen, og de er positive.

Sekretariatsleder Elisabeth Lange (t.h.) her sammen med Erna Solberg under Yrkes-NM i 2018.

WorldSkills Norway foreslo for Kunnskapsdepartementet at 2018 skulle lanseres som Yrkesfagenes år. Hensikten var å få positiv oppmerksomhet rundt yrkesfagene og deres betydning, forteller sekretariatsleder Elisabeth Lange i WorldSkills.

- Forslaget ble positivt mottatt i departementet, og i statsbudsjettet for 2018 ble det avsatt 5 millioner til Yrkesfagenes år 2018 og Skole-NM 2018. Departementet ga WorldSkills Norway oppdraget med å organisere kampanjeåret i samarbeid med partene i arbeidslivet, forteller Lange.

Yrkesfagenes år 2018 - en informasjons- og omdømmekampanje

Kampanjen, Yrkesfagenes år, skulle øke innsikten om yrkesfag og arbeidsliv hos målgruppene, øke unges interesse for yrkesfaglige utdanningsvalg samt øke antall lærebedrifter og lære plasser.

Arbeidet med kampanjeåret ble igangsatt i oktober 2017, og kampanjen hadde kickoff i Trondheim 1. februar 2018. Kampanjen ble forlenget frem til søknadsfristen 1. mars 2019, for opptak til videregående skole i 2019-20.

Resultater av kampanjen

Nå foreligger Rapporten, «Yrkesfagenes år 2018». Denne redegjør for de ulike aktivitetene som ble gjennomført i løpet av 2018 såvel som trafikk tall på web og spredning i sosiale medier. Overordnet ser vi at det har vært en positiv utvikling i antall søkere til yrkesfag, og mer positive holdninger til yrkesfag i opinionen. Vi mener dette er et resultat av Regjeringens langsiktige innsats for å fremme interesse for yrkesfagene, og kampanjen «Yrkesfagenes år 2018». Søkertallene for skoleåret 2018-19 viste for første gang at det er nesten like mange søkere til yrkesfag som til studieforberedende, sier Lange.

- Søkertallene for skoleåret 2019-20 viste også en positiv utvikling. For andre år på rad er det totalt like mange søkere til yrkesfag som til studieforberedende utdanningsprogram på Vg1. I tillegg så vi at det var flest søkere til yrkesfag i 15 av 18 fylker. Kun i Oslo, Akershus og Troms har et flertall søkt seg til studiespesialisering.

Foreldres holdninger til yrkesfag

- I kampanjen «Yrkesfagenes år 2018» ønsket vi også å få målt foreldres holdninger til

yrkesfag før og etter kampanjen. I 2015 svarte 33 prosent av norske foreldre at yrkesfag er en interessant og attraktiv karrierevei for sitt/sine barn. Våren 2018 var tallet økt til 62 prosent, og ble målt på nytt til 61 prosent høsten 2018.

Foreldre var en viktig målgruppe for kampanjen «Yrkesfagenes år 2018», da ulike målinger har vist at ungdommene lytter på sine foreldre når det kommer til valg av utdanning. Det er derfor svært sentralt å øke foreldres kunnskap om yrkesfagene. Det er derfor positivt å se at utviklingen går i riktig retning.

I en undersøkelse som Respons Analyse utførte for WorldSkills Norway april 2018 spurte vi foreldre med barn i ungdomsskolealder «i hvilken grad tror du samfunnet er avhengig av mennesker med yrkesfag for å løse fremtidens samfunnsoppgaver?». 84 prosent av foreldre med barn i ungdomsskolen svarte i stor eller svært stor grad. Etter at vi gjennomførte en Facebook-kampanjen november 2018 målte Respons Analyse dette spørsmålet på nytt. Da var tallet økt til 93 prosent. Alt i alt må vi si oss godt fornøyd med kampanjen, men dette er bare starten, avslutter Elisabeth Lange. ■ ■ ■

Nytt elektrisk bilmerke i Norge

MAXUS

fra en av verdens største bilprodusenter

KLASSENS SUVERENT BESTE SPESIFIKASJONER

- Lave eierkostnader
- Best rekkevidde
- Best nyttelast
- Best hengervekt
- Rask levering

Stor varebil

Stor 9 seter

Planbil

Nå lanseres Maxus i Norge! Maxus produseres av verdens syvende største bilprodusent SAIC (Shanghai Automotive International Corporation). SAIC produserer over 7 millioner biler i året i samarbeid med bl.a Volkswagen og GM (General Motors). Maxus EV80 er den første i rekken av elektriske biler fra Maxus. EV80 kommer i flere varianter; 9 seter, 10,2m³ og 11,5 m³ kassevogn, Pick Up planbil samt chassisbil med div. muligheter for påbygg. Alle biler blir tectylert i Norge - inkludert i prisen.

MAXUS EV80, 0-UTSLIPP! Helelektrisk varebil med markedsledende egenskaper:

- 0-utslipp • Nyttelast opptil 950kg • Hengervekt: 1250kg • Lader på AC (hjemme og på jobb) og DC (hurtiglading) • AC – opptil 32A, 7kW
- DC – CCS (Combo) samme som de fleste andre elbilmerker i dag. • 3 forskjellige varebiler • 2 størrelser varerom: 10,2m³ og 11,5m³
- Chassisbil med plan eller kasse • Mulighet for 2 skyvedører • 192 km rekkevidde målt med halv nyttelast (475kg)

MAXUS

www.maxus.no

ARENDALE: RSA BIL Arendal 37 00 51 00 • BERGEN: Oddvar Bjelde & Co 55 53 55 20 • DRAMMEN: RSA BIL Drammen 32 21 88 00 • FREDRIKSTAD: RSA BIL Fredrikstad 69 39 22 60
KRISTIANSAND: RSA BIL Kristiansand 38 17 70 40 • OSLO: RSA Bil Oslo 23 24 20 40 • ROMERIKE: RSA BIL Romerike 64 83 12 00 • SANDNES: RSA BIL Forus 51 96 49 00
SARPSBORG: RSA Bil Sarpsborg 69 13 68 70 • SKI: RSA Bil Ski 64 87 88 80 • TROMSØ: RSA Bil Troms 77 60 84 20 • TRONDHEIM: RSA BIL Trondheim 72 88 20 00

NM-UNGDOMSBED

25.-26. april arrangerte Ungt Entreprenørskap NM for Ungdomsbedrifter. Ungdomsbedrifter skal gi elever i videregående skole erfaring med entreprenørskap i trygge rammer, og gjennom et skoleår skal de etablere, drive og utvikle ungdomsbedriften med lærer som veileder og en eller flere mentorer fra lokalt næringsliv.

TEKST: **ROGER NYBORG** FOTO: **HEIDI TVEIDE**

Under årets NM ble det konkurrert i flere kategorier blant annet beste yrkesfaglige ungdomsbedrift. Daglig leder i Mesterbrev, Heidi Tveide, satt i juryen til denne kategorien og kan fortelle at ungdommenes kreativitet og pågangsmot imponerer.

- Det var utrolig mange flinke ungdommer, noe som lover godt for framtiden. Ungdommene er bevisste på det de driver med og innen yrkesfagene var det et vidt spenn av gode bedrifter. Vi i juryen hadde en vanskelig jobb med å kåre én vinner. Vinneren kom riktignok ikke fra ett av våre mesterfag, men vi hadde kandidater i disse fagene også som så absolutt var med og kjempet om en topplassing.

Vinneren i klassen beste yrkesfaglige ungdomsbedrift var Hyperplast UB fra Skogmo Videregående skole, i Telemark fylke. Denne ungdomsbedriften har tatt tak i et viktig problem i hverdagen som det å fjerne plast fra naturen. Bedriften har til dette formålet utviklet en app som gjennom innsamlingsaksjoner/konkurranser skal gi motivasjon til økt fjerning av plast fra naturen. Juryen skriver i sin begrunnelse at de har et brennende engasjement og stolthet for faget sitt. Appen de har utviklet er faglig avansert, brukervennlig og engasjerer særlig ungdom til å løse et stort samfunnsproblem blant annet gjennom egen aktivitet og spill. Bedriften har gode samarbeids-

partnere og har allerede gjort sine tester i markedet. Sammen med mentoren Empower, har de testet ut appen i forbindelse med et arrangement i Skagerak Arena. Tilbakemeldingene var positive.

- Vinnerne har tatt et miljøproblem på alvor og gjør noe med det på en mer moderne og attraktiv måte enn det vi har sett tidligere, sier Tveide. Hun legger til at hun også hadde stor sans for ungdomsbedriften Byggesett-fabrikken UB fra Stangnes Rå videregående skole i Harstad.

- Vi som er opptatt av rekruttering til blant annet byggfagene synes denne bedriften utmerket seg på en god måte. Her var det 5 unge jenter som hadde et sterkt ønske om å inspirere

flere, spesielt jenter, til å velge byggfag. Til dette hadde de laget et byggesett av resirkulerte byggematerialer som kunne settes sammen til et miniatyr bygg. Ungdomsbedriften ønsket å vise at byggfagene er en spennende, utfordrende og framtidsrettet utdanningsretning uavhengig av kjønn. Selv om bedriften ikke nådde helt opp, så er dette veldig kreativt for å få flere inn i byggfagene, sier Tveide.

I følge ungdomsbedriften er det flere som står på kundelisten. Dette er bransjeorganisasjoner, skoler og private. I Bodø har det lokale byggmesterforbundet bestilt flere byggesett som skal brukes i regionens ungdomsskoler for å fremme byggfagene.

Juryen til kategorien Beste yrkesfaglige ungdomsbedrift fra venstre: Pål Magnus Hannisdal (EasyZeek AS), Arvid Ellingsen (LO), Torill F. Emger (Lærlingekompaniet), Grete Friis (Lærlingekompaniet), Heidi Tveide (Mesterbrevnemnda), Bente Søgaard (YS) og Torstein Tvedt Solberg (Stortingsrepresentant, AP).

RIFTER

Vinneren i klassen beste yrkesfaglige ungdomsbedrift var Hyperplast UB fra Skogmo Videregående skole i Telemark. Hyperplast UB ønsker å løse et miljøproblem med sitt produkt. Med appen de har laget kan folk konkurrere om å plukke mest mulig plast fra naturen.

Byggesettfabrikken UB ønsker å inspirere flere til å velge byggfag, spesielt jenter. Byggesettet er laget av resirkulerte byggematerialer så miljøfokus er også på plass.

AutoSteel UB fra Leksvik videregående skole hadde laget et verktøy, en jekk, for å gjøre gulvlegging enklere. Jekken klemmer seg fast på bjelkene i gulvet og presser sammen platene. Produktet er utarbeidet sammen med en annen ungdomsbedrift som går Byggfag VG2 ved skolen.

POSITIVT MED NYTT PRAKTISK HÅNDVERKSFAG SOM VALGFAG

– BNL er svært positiv til det nye praktiske håndverksfaget som nå skal prøves ut i ungdomsskolen, sier Jørgen Leegaard, direktør for samfunnspolitikk i Byggenæringens landsforening (BNL).

Praktisk håndverksfag blir innført som nytt valgfag i ungdomsskolen, melder Kunnskaps- og integreringsdepartementet. Målet er ifølge departementet å gi elevene erfaringer med ett eller flere håndverk.

–Det er flott at det legges bedre til rette for at ungdom skal bli bedre kjent med håndverksfagene. Vi har sterkt behov for at flere velger våre fag, og håper dette kan bli en god arena til å synliggjøre håndverksfagene bedre, sier Leegaard.

Det nye valgfaget; praktisk håndverksfag, har noen likhetstrekk med dagens valgfag

design og redesign, men det er lagt mer vekt på at elevene får øve og oppleve mestring innenfor et håndverksområde. Elevene skal bli i stand til å møte nye utfordringer og samtidig videreutvikle de ferdighetene de for eksempel lærer i kunst og håndverk.

–BNL har lenge jobbet for at det skal bli mer mulighet for å utøve praktiske fag tidligere i skoleløpet. Vi synes også det er spennende med lokalt samarbeid med bedrifter og at elevene gjennom dette gir dem bedre kjennskap til arbeidslivet, avslutter Leegaard. ■ ■ ■

Håndverkertelt fra Hallgruppen

**Tar liten plass i bilen din
og settes opp på få minutter!**

Lagervare, omgående levering:

2x2
meter

3x3
meter

3x6
meter

4x4
meter

4x8
meter

www.hallgruppen.no
tel: 400 05 077

FRA TROMSØ TIL KRISTIANSAND

UKE 35

Mandag 26. aug. Tromsø
Onsdag 28. aug. Bodø
Fredag 30. aug. Trondheim

UKE 36

Mandag 2. sept. Ålesund
Onsdag 4. sept. Bergen
Torsdag 5. sept. Stavanger
Fredag 6. sept. Kristiansand

UKE 37

Mandag 9. sept. Tønsberg
Tirsdag 10. sept. Drammen
Onsdag 11. sept. Hamar
Torsdag 12. sept. Fredrikstad
Fredag 13. sept. Oslo

Dalapro®

NORGIPS

Stige Senteret

BEST FOR MILJØET ER BEST MOT BRANN

Feiermesterne i Bergen har ikke bare sørget for ildsjelpris til kommunen. Kravet om rentbrennende ovner som de står i spissen for, gir både bedre miljø og lavere brannfare.

AV **GEORG MATHISEN**

– De gamle ildstedene er ikke bare miljøverstinger. De fører også til økt brannfare, forteller Trond Grindheim og Lars Herneback. De er to av 13 feiermestere i Bergen brannvesen. Satsingen på rentbrennende ildsteder gjorde at Bergen kommune fikk Ildsjelprisen av Norsk Varme i vår.

Svevestøv

Byen mellom de syv fjell sliter med svevestøv. Terenget gjør at støv og røyk samler seg over Bergen på kalde, klare og vindstille dager. Enkelte dager om vinteren må bilkjøringen begrenses. De som har problemer med luftveiene, blir rett og slett bedt om å holde seg inne.

Vedfyring er en av synderne. Hvis alle de gamle ovnene skiftes ut, reduserer det svevestøvet med to tredjedeler. Derfor har Bergen hatt vrakpant på gamle vedovner helt siden 1999. Men det ble for lite penger til å få noen særlig effekt. Nå har kommunen lagt 50 millioner på bordet.

– Det tilsvarer 10 000 ildsteder med en sats på 5000 kroner per ovn, forteller Herneback. Han forklarer hvordan det å skifte fra en gammel ovn uten dokumentasjon til en ny som brenner rent, også øker sikkerheten.

Mer brannfarlig

– Vi gikk gjennom sotbrannene og skorsteinsbrannene vi hadde. Det viste seg at de ikke-rentbrennende ildstedene forårsaket de fleste brannene, forteller Grindheim. Brannfaren er minst tre ganger så stor når ovnen ikke brenner rent.

– Da det ble synlig for politikerne at de gamle ovnene ikke bare er miljøverstinger, men også at de fører med seg økt brannfare, så bevilget de penger, og de bestemte seg også for en ny forskrift, forteller han.

Forbudt

Resultatet er at fra 1. januar 2021 blir det rett og slett forbudt å fyre i ikke-rent-

Slike skal stå i hvert eneste hjem med vedfyring i Bergen. Trond Grindheim (til venstre) og Lars Herneback går i bresjen for å få byttet til rentbrennende ovner i hele byen.

Arbeidet med å bytte ut ovner har gitt Bergen kommune ildsjelpen – byråd Julie Andersland (i midten) tok imot fra juryleder Grethe Bachmann og styreleder Steinar Vigdal i Norsk Varme. (Foto: Norsk Varme)

brennende ildsteder i Bergen. Det gjelder for eksempel ved- og koksovnene fra før 1998 og åpne peiser. Fossil olje blir forbudt et år tidligere, og forholdet gjelder i hele landet. Ildstedene må enten fjernes eller plomberes.

Nå har brannvesenet lagt inn hvert enkelt ildsted i kommunen i et eget kart, med symboler som viser om det er rentbrennende. Problemet blir å få montører nok til at alle kan skifte før forbudet trer i kraft:

– Det var snakk om at forhandlerne i Bergen skulle være med på spleiselaget og hente montører fra Østlandet for å hjelpe til. Men de har fulle ordrebøker, så de hjelper oss lite med å markedsføre dette, sier Trond Grindheim.

Helst fagfolk

Det er lov å montere ildstedet selv, men feiermesterne vil helst at jobben skal gjøres av fagfolk. Det må inn en murer eller noen med tilsvarende kompetanse for å gjennomføre og dokumentere kontroll på utførelsen, om det skal betales ut vrakpant. Så må også renovasjonsselskapet eller en forhandler bekrefte at den gamle ovnen er levert inn.

– Det er ikke bare forurensning og brann-sikkerhet, heller. De nye, rentbrennende ildstedene gjør at du får mye mer igjen for hver vedkubbe. Du kan halvere vedstabelen din, sier Lars Herneback.

De er klare med kreisen – Grindheim (til venstre), Herneback og kollegene bygger opp opplæringslokaler for å gjøre det enklere både for lærlinger og etterutdanning.

Den gjennomskårede skorsteinen som Lars Herneback viser frem, skal brukes i opplæringen.

Trond Grindheim skulle gjerne hatt med seg feiermestere over hele landet på å gå samlet i bresjen for å få skiftet ut de gamle ildstedene. – Miljøaspektet ligger i faget vårt. Hvis ikke vi fremmer dette, er det ingen andre som gjør det, sier han. ■■■

Biltema Bedrift

- Et godt alternativ også for bedriften!

Med Biltema Bedrift kan du:

- Som signaturberettiget i firmaet søke om kreditt med Bank ID og få svar i løpet av minutter
- Handle ved alle våre varehus med ett og samme kundenummer
- Administrere firmaopplysninger når det passer deg
- Administrere dine prosjekter og personer med rett til å handle
- Ha full oversikt over medgåtte kostnader for prosjekter, og dine ansattes uttak av varer
- Søke opp kvitteringsdetaljer og fakturaer
- Bruke strek- eller QR-kode fra mobilen til å handle
- Delegere administreringen til andre i firmaet

Fordeler med Biltema Bedrift

- Bredt varesortiment med over 19 000 varelinjer - noe for enhver bedrift
- Lange åpningstider og god tilgjengelighet - over hele Norge
- Bestill varene på nett og hent i utvalgte varehus uten ekstra påslag - *Se mer på baksiden*
- Samle kjøpene og betale på faktura
- Ingen årsavgift eller kostnad for å opprette konto

Dersom du driver et enkeltmannsforetak eller fikk avslag på søknaden - søk på Biltemakortet, eller kontakt oss på følgende e-postadresse: biltemabedrift@biltema.no

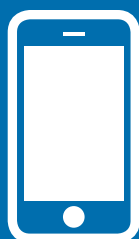
Med bedriftskonto hos oss kan
du handle enkelt med mobilen
i alle våre varehus i Norge!

1

2

Handle med strek- eller
QR-kode på mobilen!

Skann!

Følg oss
@biltemano

www.biltema.no
22 22 20 22

BILTEMA

NORSTIK Hos Biltema kan du levere alle kasserte el-produkter innenfor sortimentet vårt, og ordningen er gratis.

HELE TRÆR

SATT PÅ LAGER

Når bybanen i Bergen bygges ut, settes trærne på lager. Anleggsgartnermester Wikholm har flyttet trærne som ble plantet for over 200 år siden, og danner Nord-Europas lengste tunnelformede lindeallé.

AV **GEORG MATHISEN**

Hvert enkelt tre har sitt eget nummer.

De tolv trærne som ble plantet i 1814, fikk brannskader for 100 år siden, men klarte seg godt. Men nå kunne de ikke bli stående lenger. Bybanen skal bygges ut, og da blir det ikke plass til lindealléen fra Haraldsplass til Store Lungegårdsvann.

Plantet ut på nytt

Over 200 år gamle trær som har dannet Nord-Europas lengste tunnelformede lindeallé, de blir ikke bare felt uten videre. I stedet har Anleggsgartnermester Wikholm fått jobben med å flytte dem og passe på dem til de kan plantes ut igjen etter utbyggingen.

– Det er ikke så ofte vi flytter hele trær, konstaterer Vidar Berentsen. Han har arbeidet i mesterbedriften i 27 år. Nå kan han vise rundt mellom bardunerte lindetrær både på Haukeland og ved jordbruksskolen Stend i Fana. Alt i alt er 131 trær flyttet – de fleste lindetrær, men også noen eiker. De eldste er altså fra 1814, mens de fleste er plantet etter 1970.

Ti tonn

– Med rotklumpen veier hvert tre rundt ti tonn, forteller han. Det var transporten som til syvende og sist avgjorde hvor store rotklumpene ble. Trærne måtte fraktes i

Strømper beskytter barken mot gnissende barduner.

Viktigere med trær

Anleggsgartnermester Wikholm har 66 ansatte; seks av dem med mesterbrev. Bergensbedriften har seks lærlinger.

Wikholm driver med både trepleie, kantklipping, kosting, skjøtsel av hager og grøntanlegg, vinterdrift, trafikkisikring og lekeplasser. Mesterbedriften overtok også Sigurd Sondres Trepleie for to år siden.

– I takt med fortetningen kommer trær til å bli viktigere og viktigere for utemiljøet fremover, samtidig som trepleie i større og større grad kommer til å bli profesjonalisert, fastslo daglig leder Stein Wikholm i den forbindelse.

Lindene fra alléen står på Haukeland og venter til det blir klart for å flytte dem tilbake i nærheten av den nye bybanetraséen.

Solide barduner holder lindene oppreist selv om røttene ikke er like godt festet som de har vært.

Vidar Berentsen og kollegene sørger for at over 200 år gamle lindetrær tas godt vare på og overlever flyttingen til nytt sted.

Rundt rotklumpene er det pakket ny jord ved hjelp av gravemaskin.

transportteknisk størrelse – det vil i praksis si at klumpen kunne være tre meter i diameter.

– Vi har skåret røttene, brukt air spade med kompressor og sugd vekk jord, beskriver Berentsen. Noen av de tunge trærne måtte løftes over både vei og strømledninger. Da den mest kritiske delen av jobben skulle gjøres, måtte til og med veien som ambulansene vanligvis bruker til Haukeland, stenges.

Tre år

Nå står trærne på depot i tre år. Der har de fått pakket jord rundt rotklumpen og er festet med barduner. For å unngå å skade trærne, er det lagt strømper rundt bardun-

ene der de holder trærne. – Vi må være veldig forsiktige med barken. Får du en barkskade, er hele treet ferdig, forklarer Vidar Berentsen.

Trærne går delvis i dvale når de får slik behandling. De kan godt sette noen nye sugerøtter for å skaffe seg vann, men ikke nok til at det er nødvendig å rotskjære dem på nytt.

– Når de så settes tilbake, blir de litt redusert de første årene. Men her har de tilgang til jord og vann, forklarer Berentsen.

– Det er viktig å ta vare på trær. Det er en verdi, konstaterer daglig leder Stein Wikholm. ■ ■ ■

Ny bybanelinje

Bybanen i Bergen får en ny, ni kilometer lang linje fra sentrum til Fyllingsdalen.

Linjen kobler seg på dagens linje bak Bystasjonen, går til Haukeland sykehus, møter dagens linje igjen på Kronstad og går derfra til Fyllingsdalen, blant annet i en tre kilometer lang tunnel gjennom Løvtakken.

NORGES MEST SOLGTE PICK-UP

Vi feirer ny oppgradert modell med leasingkampanje og leveringsklare biler

PICK-UP OF
THE YEAR 2019

★★★★★

VINNER AV WHATVAN?
PICK-UP OF THE YEAR 2019

Isuzu D-Max Premium 4 dørs automat **kr 2.487,-** eks. mva pr måned

Høyt standard utstyrsnivå. Nye interiørdetaljer, nye skinnseter, trailer sway control, forbedret kjørekomfort og nye farger.

*3 års leie/50.000km, forskuddsleie på Kr 60.000. 1 tillegg kommer frakt, termingebyr med Kr 95,- og etableringsgebyr med 4.795,-. Alle beløp er eks. mva. Bilen er 2 seters varebil.

Velg mellom Pick Up, Magnum, Trooper, Arctic Trucks eller ADR utgave: Magnum: Mountain top roll cover, veltebøyle, panserlist, frontbøyle og vindavviser KUN kr 25.000,-. Trooper: Hard Top og bedliner KUN kr 20.000,-. Arctic Trucks: Med en AT35 ombygging kan du utfordre bilen din på noen av de tøffeste veiene i verden. ADR: Ferdig ADR-bil leveres utstyrt med lovpålagt utstyr, King Top og godkjente papirer. Vi har biler på lager for rask levering.

PREMIUMPAKKE Verdi 57.500,- NÅ KUN 20.000,- **SPAR 37.500,-**
18" aluminiumsfelger - LED-lys foran og bak - Automatisk klimaanlegg - Stigtrinn - Alarm
Premium skinnseter og dørpaneler - El.innstilling av førerstol - USB-kontakt - 8 høyttalere
Nøkkelfritt system - Bakkestartassistent - Hill descent control - Tectyl understellsbehandling
Rattbetjent DAB+-radio, navigasjon, ryggekamera og bluetooth fra Alpine med 8" touch-skjerm
Elektronisk tilhengerassistent

INTRODUKSJONSPRIS FRA KR 313.742,- EKS MVA (369.900,- inkl mva)

**TØFFERE
RASKERE
RIMELIGERE
HØYERE LASTEEVNE
3,5 TONN HENGERVEKT
LAVERE EIERKOSTNADER
ENDA MER UTSTYR**

VELG MELLOM PICK-UP, BLACK EDITION, TROOPER, MAGNUM, OG ARCTIC TRUCK

Pick-up

Black Edition

Trooper

Magnum

Arctic Truck 35

Arctic Truck 33

ISUZU

Japansk kvalitet og tøffest i klassen
5 års garanti - isuzu.no

VANSKELIG Å SKAFFE FAGFOLK

Han trengte tre nye rørleggere i vår og måtte slite for å finne dem.
– Det er ekstremt vanskelig å få tak i fagfolk, sier rørleggermester Martin Nygaard.

AV **GEORG MATHISEN**

«VI MÅ GJØRE DET Å
BLI RØRLEGGER LITT
KULT. DET ER INGEN
FAG SOM ER SÅ
ALLSIDIGE, OG SÅ ER
DET ET AV DE
HÅNDVERKENE DU
TJENER BEST PÅ»

MARTIN NYGAARD

*Rørleggermester Nygaard forteller om en generasjon som mangler i byggfagene
– dagens 35-åringer.*

Nygaard eier og driver VVS Senteret i Holmestrand. Bedriften hadde naturlig avgang av noen ansatte og trengte tre nye rørleggere. Han måtte helt til Stavanger for å klare å finne kvalifiserte folk.

– Det er ekstremt vanskelig å få tak i noen. Har de det bra der de er, så skjønner jeg jo at de ikke vil bytte jobb. Men det er rart at det er så vanskelig å få tak i rørleggere. Det tyder på at det er altfor få av dem, sier han.

Trenger 650–700

Det bekrefter fagsjef Eli Hermine Heyerdahl Eide i Rørentreprenørene Norge:

– I mange år har vi sagt at bransjen trenger 500 nye rørleggere hvert år. Nå ser vi at det reelle behovet for årlig «produksjon» av rørleggere ligger på 650 til 700, fortalte hun da organisasjonen justerte opp tallene i fjor.

Opplæringskontoret i Vestfold har klart å fylle klassene, forteller Martin Nygaard, men virkningen av det regner han ikke med å se før om ti år.

20 års etterslep

– Vi har hatt reformer som ikke har vært heldige for bransjen vår. Det tok ti år før myndighetene skjønte at Reform 94 var feil, og så tok det ti år til å gjøre

noe med det. Dermed har vi tjue års etterslep. Det tar tid å bygge opp erfaring, beskriver han. Resultatet er at det mangler en hel generasjon med fagfolk i byggfagene. De unge kan være på vei tilbake. I Martin Nygaards generasjon – han runder 50 i år – er det også mange. – Men mellom der mangler det noen, 35-åringene. Etter Reform 94 var det helt stopp en stund, forklarer han.

«Flyktning» fra Stavanger

Han fikk det til i vinter. Han fant folk han kjente fra før. En som arbeidet i et firma med bare store prosjekter og var lei av det, blant annet.

*Rørleggerfaget er
allsidig og godt betalt
og gir gode muligheter
for å vokse på
arbeidsplassen,
lokker Martin Nygaard.*

VVS Senteret har lærling, men det er det heller ikke alltid like enkelt å få tak i.

– Og så en «flyktning» fra Stavanger. Der sliter de visst med å få nok jobber. Han var i et større firma, men de hadde ikke nok ordreserver. Jeg fikk noen andre søknader også fra Stavanger. Det tyder på at de har guts, sier rørleggermesteren.

VVS Senteret har sju ansatte alt i alt, i håndverk og butikk. – Vi har lærling også. Så blir det vel en til om halvannet år når sønnen min skal begynne i lære.

Må bli kult

Martin Nygaard vet ikke helt hva rørleggerbransjen skal gjøre for å klare å få flere inn i faget. – Men vi må jo gjøre det å bli rørlegger litt kult. Det er ingen

fag som er så allsidige, og så er det et av de håndverkene du tjener best på. Det er ikke vanskelig å vokse i egen bedrift. Men dette tror jeg det er vanskelig for folk å forstå og se. Mange sliter med å skjønne at du kan skape din egen arbeidsplass og kan komme videre, mener han.

Nå er han i gang med å bygge opp igjen arbeidsplassen med tre nye rørleggere.

– Vi har fått tak i dem. Nå skal vi bygge dem opp til de er der jeg vil ha dem. Det er bare å gå på videre. Men jeg skulle ønske at det ble litt bedre marginer i bransjen og at folk satte pris på den jobben vi gjør, sier Martin Nygaard. ■ ■ ■

HJELP NÅR DU TRENGER DET!

advokathjelp

KS Online
kvalitetssikringsystem

riktige forsikringer

bredt kurstilbud

faglig veiledning

KalkOnline kalkulasjonsprogram

påvirke rammebetingelser

garantistillelse

fri bruk av standardkontrakter

fagbladet Byggmesteren

rabattavtaler

BLI MEDLEM

BYGGMESTERFORBUNDET

www.byggmesterforbundet.no

hei@byggmesterforbundet.no
Telefon: 23 08 75 77

HVORFOR ER DET VIKTIG Å SKILLE MELLOM ARBEIDSREISE OG YRKESREISE?

AV STIG FLESLAND, REDAKTØR I SKATTEBETALERFORENINGEN

For mer informasjon om oss og hva vi kan tilby deg og din bedrift, besøk www.skatt.no/www.sbfskatteadvokater.no

Skille mellom arbeidsreise og yrkesreise kan ha betydning i flere sammenhenger. For det første kan skillet ha betydning for om bilgodtgjørelsen blir skattefri eller skattepliktig. Skillet er også en viktig grense for de tilfellene hvor eneste aktuelle privatkjøring med arbeidsgivers bil er strekningen mellom hjem og arbeidssted. Dersom noe av slik kjøring kan regnes som privat arbeidsreise utover rent sporadisk bruk, vil dette i verste fall kunne utløse full sjablongbeskatning for firmabilen.

I tillegg vil grensen kunne være avgjørende for fradragsretten for næringsdrivende som bruker bil i virksomheten.

Hvis reisen er en arbeidsreise kan du få fradrag direkte i skattemeldingen dersom du har utgifter som overstiger 22.700 kroner.

Hvis du må overnatte på en yrkesreise har du også rett til fradrag for merkostnader ved å bo utenfor hjemmet.

Hva er en arbeidsreise?

Utgangspunktet er at arbeidsreise er reise mellom hjem og såkalt fast arbeidssted eller reise mellom slike faste arbeidssteder.

Innenfor skatteretten defineres fast arbeidssted som det stedet du normalt utøver ditt arbeid. Dette vurderes for hvert enkelt arbeidsforhold. Dersom du i det samme arbeidsforholdet arbeider på flere arbeidssteder, anses bare det arbeidsstedet hvor du bruker det meste av arbeidstiden i den enkelte kalendermåned som ditt faste arbeidssted.

De ansatte kan i tillegg til å ha et fast arbeidssted etter kalendermånedregelen, også ha et annet fast arbeidssted i samme periode under forutsetning av at den ansatte arbeider på dette stedet sammenhengende i mer enn 2 uker. 14 dagers regelen vil typisk få anvendelse i situasjoner hvor denne ansatte jobber på et sted i mer enn 14 dager som strekker seg over to kalender måneder.

Eksempel: En ansatt jobber i utgangspunktet på et prosjekt i Oslo som strekker seg fra januar-februar 2019, men hvor han fra 20. januar – 10. februar har et avbrekk og bare jobber på et annet prosjekt i Tønsberg. Prosjektet i Oslo er et fast arbeidssted etter kalendermånedregelen, mens prosjektet i Tønsberg er et fast arbeidssted etter 14-dagers regelen.

Det vil altså være mulig å ha to faste arbeidssteder innenfor samme kalendermåned, men dersom du avbryter et 14-dagers opphold ved å jobbe én dag på et annet sted, vil kravet til sammenhengende periode være brutt og 14-dagersregelen kommer ikke til anvendelse. Reisene til prosjektet i Tønsberg vil da være yrkesreiser.

Hva er en yrkesreise?

Som yrkesreise regnes følgende reiser:

- reise til ikke-fast arbeidssted (f. eks fra bolig til møte)
- reise mellom fast arbeidssted og ikke-fast arbeidssted (typisk dagstur til klient med reise fra arbeidsplassen)
- reiser som medfører overnatting (som ikke er pendlerreise). Overnattingen må ha sin årsak i arbeidsforholdet.

I tillegg vil kjøring mellom hjem og fast arbeidssted likevel bli betraktet som yrkeskjøring i enkelte tilfeller:

1) Kort stopp på arbeidsstedet

For det første regnes reise mellom hjem og fast arbeidssted som yrkesreise dersom du fortsetter på en yrkesreise, og bare er innom jobben en kort stund, og ikke utfører noe arbeid under oppholdet. Returreise regnes på samme måte.

2) Arbeidet gjør det nødvendig å frakte arbeidsutstyr med bil

Reise mellom hjem og fast arbeidssted regnes også som yrkesreise når du har et arbeid som regelmessig gjør det påkrevet å frakte arbeidsutstyr med bil.

Dette kan for eksempel gjelde tilfeller der det ikke er lagringsmuligheter på arbeidsstedet for varer og utstyr som må medbringes, eller at det er utsatt for tyveri. Det kan også være tilfeller hvor utstyret regelmessig må vedlikeholdes, og at dette gjøres hjemme utenom ordinær arbeidstid. Men det kan også være tilfeller der du har utstyr med hjem av hensyn til beredskap hjemme.

3) Ved nødvendig tilkalling utenom ordinær arbeidstid

Enkelte har en type arbeid som medfører tilkalling til sitt faste arbeidssted utenom ordinær arbeidstid. En reise fra det stedet du oppholder deg til det faste arbeidsstedet regnes i slike tilfeller som yrkesreise. Tilsvarende gjelder returreisen. Bakvakt/hjemmevakt regnes som utenfor ordinær arbeidstid i denne sammenheng. ■ ■ ■

Mestermerker

ESPELAND
john@espland.no
www.espland.no

Art.nr 9806

Art.nr 9807

Art.nr. 9808

Art.nr 9805

Art.nr 9801

Art.nr. 9800

Art.nr. 9810

Art.nr. 9809

SKAP TILLIT

VIS DEG SOM EN MESTER

INNRAMMET MESTERBREV - Et eksklusivt produkt som gjør mesterbrevet ditt til et blikkfang og signaliserer kvalitet overfor kundene dine. Str. 310 x 470 mm.

kr. 890,-

Mesterens navn: _____

Fag: _____

Mesterbrev nr.: _____

Tildelt dato: _____

Navn/firma: _____

Adresse: _____

Postnr./sted: _____

Telefon: _____

Mob.: _____

Jeg bestiller ☐ stk

PRISEN ER EKS. MVA, FRAKT OG EMBALLASJE
VAREN BLIR SENDT I OPPKRAV

Sendes til:

KRAFTEX
Solgaard Skog 150
1599 MOSS

Fagkunnskap gir trygghet

Ny MESTERPRODUKT-BROSJYRE fra Kraftex - På hjemmesiden **www.kraftex.no** kan du se deres nye brosjyre med godkjente mesterprodukter. Brosjyren kan lastes ned som pdf-fil slik at du kan printe ut en papirversjon ved behov. Alle bestillinger og spørsmål om produktene tas direkte med Kraftex.

mesterregisteret.no

Adresseendring

NY ADRESSE:

NAVN: _____

ADRESSE: _____

POSTNR: _____

STED: _____

TELEFON: _____

MESTERNR: _____

EPOST: _____

GAMMEL ADRESSE:

ADRESSE: _____

POSTNR: _____

STED: _____

TELEFON: _____

Adressaten betaler
for sending i Norge

Distribueres av
Posten Norge

Mesterbrev
Svarsending 2241
0091 Oslo

FLISEFRI SOMMER

med skjult innfesting på terrassen

Med HDS-systemet bygger du en flott terrasse uten synlige skruer, fliser og sprekker. Kampanje hos din forhandler nå!

NYHET!

ESSGUIDE.NO Terrassekalkulatoren for deg som er mer glad i å bygge enn å regne.

Les mer på essve.no

ESSVE
GET IT DONE